

Gesprekken van mensen met aangeboren doofblindheid met meerdere mensen tegelijk

Nederlandse samenvatting van artikel gepubliceerd in *Frontiers in Education*, 27 november 2020

Door Mijkje Worm

Communicatie met meerdere mensen tegelijk (multiparty gesprekken) is heel normaal in ons dagelijks leven. Kinderen maken al vanaf de geboorte mee dat communicatie niet alleen 1 op 1 is, maar ook plaatsvindt met meerderen tegelijk. Hierdoor leren ze wat het is om bij een groep te horen, en ze kunnen afkijken hoe anderen met elkaar communiceren. Voor kinderen en volwassenen met aangeboren doofblindheid is dat anders. Door hun zintuiglijke beperkingen krijgen zij alleen de communicatie mee die aan hen gericht is en niet of in mindere mate de communicatie die in hun omgeving plaatsvindt. Multiparty gesprekken zijn voor hen niet vanzelfsprekend.

Dit onderzoek was erop gericht om uit te zoeken wat de meerwaarde voor kinderen en volwassenen met aangeboren doofblindheid is van het hebben van multiparty gesprekken en hoeveel multiparty gesprekken zij eigenlijk hebben in hun dagelijks leven.

Wijze van onderzoek

In het onderzoek is gebruik gemaakt van focusgroepen. Focusgroepen zijn groeps gesprekken aan de hand van een aantal vooraf bepaalde vragen, geleid door een gespreksleider. De groepsgrootte is doorgaans 4 tot 10 personen. Doordat deelnemers van de focusgroepen op elkaar kunnen reageren, zullen ze meer van hun ervaringen delen dan wanneer ze afzonderlijk geïnterviewd worden.

Het huidige onderzoek heeft gebruik gemaakt van 3 focusgroepen met in totaal 24 communicatiepartners van mensen met aangeboren doofblindheid: professionele begeleiders en verwanten. De gesprekken vonden plaats bij Visio, Kentalis en Bartiméus. Van de gesprekken zijn audio-opnames gemaakt, die zijn uitgeschreven en gecodeerd met een thematische analyse. Hierbij is er op systematische wijze gezocht naar thema's die in de gesprekken naar voren zijn gekomen.

Deelnemers aan de focusgroepen vertelden dat spontane multiparty gesprekken met mensen met aangeboren doofblindheid nauwelijks voorkomen. Communicatiepartners zetten ze wel eens doelbewust in, maar vertelden ook dat het voor veel mensen nog lastig is om dit te doen met mensen met aangeboren doofblindheid.

Drie thema's

De uitkomsten van het onderzoek zijn beschreven aan de hand van drie overkoepelende thema's.

Voorwaarden voor gesprekken met meerderen tegelijk

In het geval van aangeboren doofblindheid zijn gesprekken met meerdere personen alleen mogelijk als de persoon met aangeboren doofblindheid zich bewust is van de aanwezigheid van alle communicatiepartners, aandacht kan hebben voor het gesprek en de gebruikte communicatievormen ook kan begrijpen.

Meerwaarde van deze gesprekken

Volgens de deelnemende communicatiepartners is het van meerwaarde voor mensen met aangeboren doofblindheid om multiparty gesprekken te hebben. Door ook deze gespreksvorm te gebruiken kan volgens hen de sociale, emotionele en communicatieontwikkeling gestimuleerd worden.

Vaardigheden van communicatiepartners

Participanten adviseren om de situatie voor te bereiden, om optimistisch te zijn over de uitkomst van het gesprek, om herhalingen te gebruiken tijdens het gesprek en om het communicatietempo laag te houden. Zij hebben de indruk dat het ondersteunen van de communicatiepartners (verwanten en/of professionals) ook kan helpen om succesvolle multiparty gesprekken met mensen met aangeboren doofblindheid te hebben en zodoende meer ervaring op te bouwen.

Adviezen

In het onderzoek worden verschillende adviezen gegeven ten aanzien van multiparty gesprekken met mensen met aangeboren doofblindheid. Het wordt aangeraden om deze doelgroep regelmatig, en vaker dan nu het geval is, multiparty gesprekken aan te bieden. Hierdoor zou namelijk hun sociale, emotionele en taalontwikkeling verder gestimuleerd kunnen worden. Communicatiepartners kunnen in deze taak geholpen worden met een te ontwikkelen interventie. Hiermee kan je ook onderzoeken wat het effect van de interventie is op de sociale, emotionele en taalontwikkeling. Dit mogelijke vervolgonderzoek geeft naast de uitkomsten van het huidige onderzoek met

focus groepen een breder beeld van de effecten van multiparty gesprekken op de ontwikkeling van mensen met aangeboren doofblindheid.

Meer weten?

Wil je meer weten over het onderzoek? Lees dan hier het gehele (Engelstalige) artikel: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/feduc.2020.542376/full>.

Als je nog wat verder door wilt praten, of ideeën of vragen hebt, ben je van harte uitgenodigd om contact op te nemen met Mijkje Worm, de onderzoeksleider van dit project: mworm@bartimeus.nl.